

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1055/2024
01.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Миролјуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Гордане Којић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Јеленом Паравиња, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Роберта Ивакића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору II К-488/22 од 14.03.2024. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 112/24 од 28.05.2024. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Роберта Ивакића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору II К-488/22 од 14.03.2024. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 112/24 од 28.05.2024. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору II К-488/22 од 14.03.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 4 месеца која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама на адреси у којој неће бити у заједници живота са оштећеном, а коју ће накнадно доставити суду, као и на адреси која неће бити адреса оштећене ББ у ..., улица ... број ..., без примене електронског надзора, уз упозорење окривљеном да не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним Законом који уређује извршење кривичних санкција, те да уколико једном у трајању од 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти проторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. На основу члана 264. став 4. окривљени је ослобођен обавезе плаћања трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Кж1 112/24 од 28.05.2024. године делимично је усвојена жалба ОЈТ у Сомбору, те је преиначена пресуда Основног суда у Сомбору II

К-488/22 од 14.03.2024. године само у погледу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Виши суд у Сомбору окривљеног АА за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ описано у изреци првостепене пресуде, осудио на казну затвора у трајању од 6 месеци, док је жалба браниоца окривљеног АА одбијена као неоснована и у преосталом делу наведена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Роберт Ивакић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан и преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укинути наведене пресуде и списе вратити Основном суду у Сомбору као првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је, на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, те је без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног одржао седницу већа, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Роберта Ивакића је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 3) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног нумерише повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да у изреци побијане првостепене пресуде нису јасно описани сви битни елементи кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ и то како објективни тако и субјективни, а да инкриминисаним радњама није дошло до наступања забрањене последице која се код предметног кривичног дела огледа у томе да ли је пасивном субјекту угрожено спокојство, што се по мишљењу одбране на несумњив начин у конкретном случају не може утврдити.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Кривично дело из члана 194. став 1. Кривичног законика чини онај ко применом насиља, прети да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице.

Радња извршења кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ садржи већ број алтернативно постављених радњи и може се састојати у примени насиља или претњи да ће напасти на живот и тело, те дрском или безобзирном понашању којим се угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана породице.

Полазећи од наведеног, као и изреке побијане првостепене пресуде да је окривљени критичном приликом, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела и хтео његово извршење, применом насиља, дрским и безобзирним понашањем угрозио спокојство, телесни интегритет и душевно

стање члана своје породице, а у време, месту и на начин ближе опредељеним у изреци пресуде, то по налажењу Врховног суда, јасно произилазе сви битни и то како објективни (применом насиља, дрским и безобзирним понашањем угрозио спокојство, телесни интегритет и душевно стање члана своје породице), тако и субјективни елементи (урачунљивост, умишљај и свест о забрањености дела) кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим првостепеном пресудом.

Сходно изнетом, из чињеничног описа изреке побијане пресуде, а насупрот наводима захтева произилазе сва законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, па се неосновано захтевом указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Поред наведеног, бранилац окривљеног нумерише и повреду из члана 439. тачка 3) ЗКП и образлажући је, наводи да суд одлуком о кривичној санкцији није сходно одредби члана 54. став 3. КЗ правилно применио закон код оцене околности од значаја за одмеравање казне, те да је другостепени суд побијаном пресудом преиначио одлуку о кривичној санкцији налазећи да је „интензитет насиља“ у конкретном случају био јачег интензитета, иако је сама та околност елемент бића кривичног дела за које је окривљени осуђен, при чему код оштећене нису наступиле теже последице.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

У конкретном случају окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика и према чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, интензитет насиља окривљеног, а како то правилно налази и другостепени суд, у знатној мери превазилази уобичајени интензитет насиља довољан за радњу извршења предметног кривичног дела.

За постојање кривичног дела из члана 194. став 1. Кривичног законика довољно је да је примењено насиље, упућена претња да ће се напасти на живот или тело, да се дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана породице, а у конкретном случају окривљени је применом насиља, дрским и безобзирним понашањем угрозио спокојство, телесни интегритет и душевно стање члана своје породице, то ова околност очигледно превазилази меру која је потребна за постојање овог облика кривичног дела и због чега се може ценити као отежавајућа околност. Поред наведеног као отежавајуће околности су цењене и околности из члана 54. Кривичног законика (ранија вишеструка осуђиваност окривљеног, јачина угрожавања и повреде заштићеног добра, ранији живот окривљеног, као и његово држање након учињеног кривичног дела), које су од утицаја на одмеравање казне, а које не представљају околности које чине обележја кривичног дела у питању.

Сходно наведеном, побијаном правноснажном пресудом није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости и то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом – члан 74., члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава и повреду закона из члана 439. став 1. тачка 3) ЗКП у вези члана 57. став 1. тачка 3) КЗ наводећи да је нејасно на основу којих околности је извршена индивидуализација казне сматрајући да је окривљеном другостепеном пресудом ускраћено право на образложену пресуду у складу са одредбама члана 248. и 260. ЗКП.

На описани начин, иако се бранилац формално позива на повреду закона из члана 439. став 1. тачка 3) ЗКП, која повреда је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, исти у суштини оспорава разлоге пресуде које оцењује као нејасне, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног захтевом за заштиту законитости истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП у вези члана 419. ЗКП и члана 300. ЗКП, наводећи да су побијане пресуде засноване на доказима који нису законити и то на записнику о испитивању сведока оштећене ББ састављен дана 22.02.2022. године у ОЈТ Сомбор, обзиром да испитивању сведока ББ окривљени, нити његов бранилац, нису били присутни, чиме су повређене одредбе члана 300. ЗКП и исти не може бити коришћен у поступку, а на записнику о главном претресу сачињеном пред Основним судом у Сомбору дана 09.01.2023. године испитан сведок оштећена ББ је у свом исказу навела да не остаје при свом исказу датом пред ОЈТ у Сомбору дана 22.02.2022. године, након чега јој исти није предочен нити је упитана зашто говори другачије.

Изложени навод захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као недозвољен из следећих разлога:

Поведа члана 300. став 1. ЗКП учињена приликом испитивања оштећене сведока ББ конвалидирана је њеним исказом датим на главном претресу, те по налажењу Врховног суда, побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Наиме, стоји чињеница да је доказна радња испитивања сведока-оштећене ББ пред ОЈТ у Сомбору дана 22.02.2022. године извршена без присуства браниоца окривљеног супротно одредби члана 300. став 1. ЗКП. Међутим, супротно наводима

захтева браниоца окривљеног, из списка предмета произилази да је на главном претресу одржаном дана 09.01.2023. године у присуству заменика Основног јавног тужиоца, окривљеног АА, браниоца адвоката Павла Митровића, сведок ББ поново испитана, и том приликом је променила свој исказ у односу на исказ који је дала пред ОЈТ у Сомбору дана 22.02.2022. године, а бранилац окривљеног је постављао питања, те су и окривљени и бранилац имали могућност да сведоку постављају питања и износе примедбе на њен исказ, што су у конкретном случају и учинили, па је записником на главном претресу конвалидиран формални пропуст јавног тужиоца приликом предузимања доказне радње испитивања наведеног сведока, када није поступљено у складу са одредбом члана 300. став 1. ЗКП.

Бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава и повреду одредаба кривичног поступка из члана 423. став 1. тачка 2) ЗКП наводима да нема поузданих доказа да је окривљени извршио кривично дело из члана 194. став 1. КЗ, те ценећи током поступка изведене доказе суштински оспорава чињенично стање утврђено побиганим правноснажним пресудама, износећи сопствену оцену током поступка изведених доказа, дајући сопствено виђење одлучних чињеница које из тих доказа произилазе, супротно оцени, чињеничним утврђењима и закључцима суда изнетим у побиганим пресудама, оспоравајући доказну вредност извештаја вештака специјалисте медицинске психологије, као и судско-медицинско ортопедско трауматолошко вештачење повреда указујући и на члан 6. став 4. ЗКП, којим је прописано да су јавни тужилац и полиција дужни да непристрасно разјасне сумњу о кривичном делу за које се спроводе службене радње, и са једнаком пажњом испитују како чињенице које терете окривљеног тако и чињенице које му иду у корист, чиме суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање из члана 440. ЗКП.

Међутим, како погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање из члана 440. ЗКП, као и повреде закона из члана 423. став 1. тачка 2), те члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, то је Врховни суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Роберта Ивакића у наведеном делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Јелена Паравиња, с.р.**

**Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**